

Кыргыз
83.8
М 34

Марлэн Матназаров

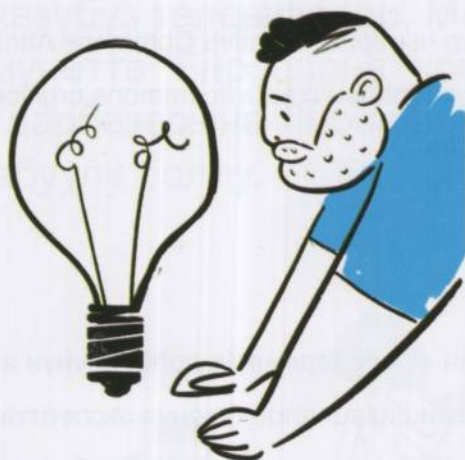
ЭЛЕКТР ЧЫРАГЫ

Кыргыз
83.8
М34

Марлэн Матназаров

ЭЛЕКТР ЧЫРАГЫ

Сүрөтчү
Эльнур Исаков

Бишкек 2023

SAJATBIRIK

УДК 821.51-93
ББК 83.84
М 34

М 34 Матназаров Марлэн
«Электр чырагы» / Сүрөтчү Э. Исаков –
Б.: «Глобал Принт», 2023. –16 б.

ISBN 978-9967-9423-1-8

Copyright © 2023. Бул чыгарма Creative Commons Attribution 4.0
эл аралык лицензиясы (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)
боюнча лицензияланган.

Бул китеп USAIDдин «Окуу керемет!» долбоорунун алкагында окуу
материалдарын классификациялоо боюнча эксперттик топтун мүчөлөрү
Б. А. Абдухамидова, К. Р. Акматова, Н. Т. Кабылбаева, Ж. А. Каримова,
А. Ж. Муратов, Р. К. Султангазиева, А. Д. Токтомаматов, Б. Б. Топоева-
Ставинскаянын катышуусу менен иштелип чыкты.

ISBN 978-9967-9423-1-8

РБДЮ им. К. Баялинова
ИНВ № 36345

УДК 821.51-93
ББК 83.84

РБДЮ им. К. Баялинова
БАЛАЛЫК

Created with Bloom

Эх, сонун! Бүгүн футбол! Болгондо да “Реал Мадрид” менен “Барселона” ойнойт.

Кандай гана күчтүү командалар! Бул эки футбол командасын дүйнө жүзү билет эмеспи. Ал тургай биздин айылдагы балдар “Месси”, “Роналду” деген жазуулары, сүрөттөрү бар футболкаларды сыймыктана кийип жүрүшөт.

Чын эле, Месси, Роналду – мыкты футболисттер. Эки команданын беттеши силер үчүн да кызык болот деп ойлойм.

Үйдө бүгүн эжем, атам, апам жана мен отурабыз. Эки көзүбүз телевизордо. Мына, оюн да башталды. 10-мүнөттө “Барселона” командасынан “Реал Мадрид” дарбазасына Лионель Мессинин укмуштуудай чабуулу болду.

– Гол!

Эсеп 1:0.

Эми “Реал Мадрид” да карап турбады. Криштиану Роналду чабуулга чыгып, “Барселона” командасынын дарбазасына топту катуу тепкен кезде... Эх! Жарык өчүп калды. Атам жерди бир муштады.

Силердин үйдө да жарык өчүп калган учурлар болобу?

Ушундай жагдайда өзүңөрдү кандай сезесиңер?..

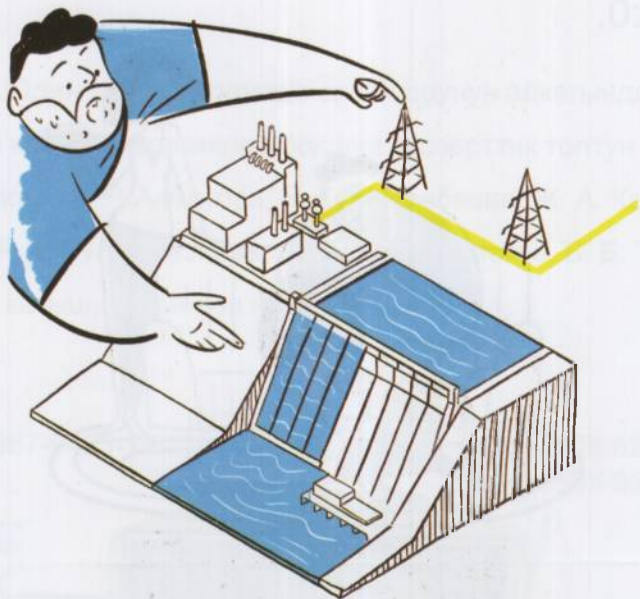
– Жарык эми күйбөйт, – деди атам.

– Ата, деги электр тогу кайдан келет? – дедим.

– А сен, балам, ГЭС дегенди уктуң беле?

– Ооба, ГЭСтерди билем. Ошко баратканда Таш-Көмүр ГЭСинин жанынан өтпөдүк беле?

– Туура айтасың! ГЭСтерден электр энергиясы бөлүнүп чыгат, – деди атам.

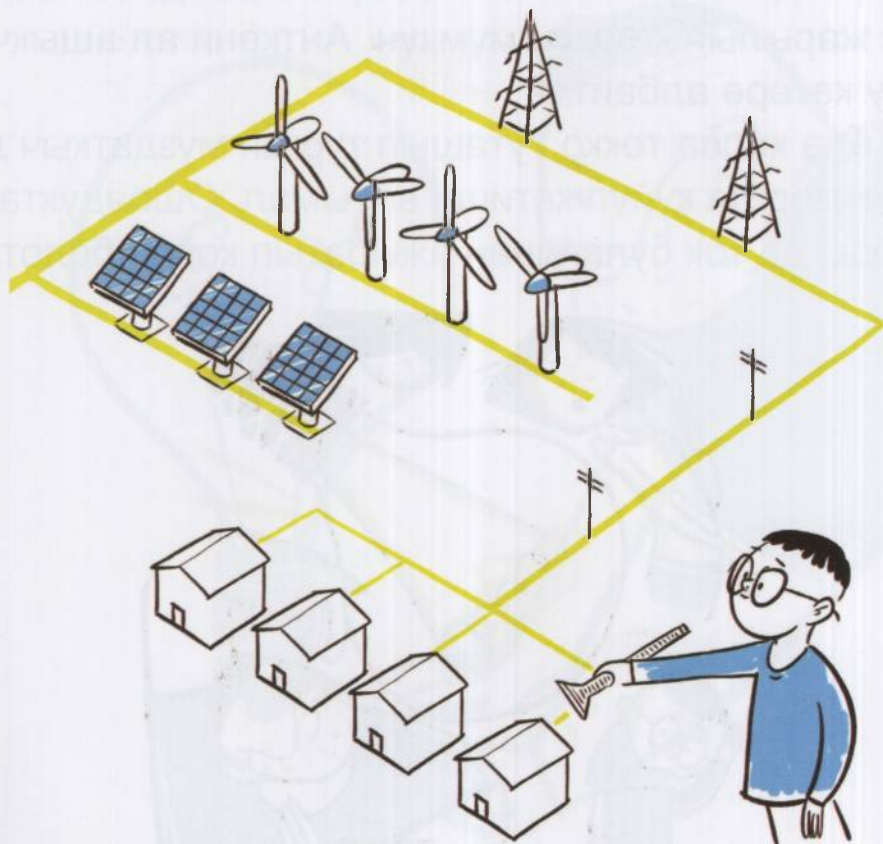
Биздин өлкөдө Токтогул, Камбар-Ата, Кемин сыяктуу ГЭСтер бар.

– Анда суусу аз өлкөлөр электр жарыгын кайдан алат?

– Электр тогун суудан эле эмес, күндүн нурунан, шамалдан да алса болот, – деди атам.

Ойлоно түштүм. Кызык, күндөн, шамалдан кантип электр энергиясын алат болду экен?

...Кайра эле футбол эсиме келе түштү.

– Ата, эми эмне кылабыз? Футболду көрбөй калабызбы?

– Эми уктайбыз. Жарыкты өчүрүп койчу, – деди атам.

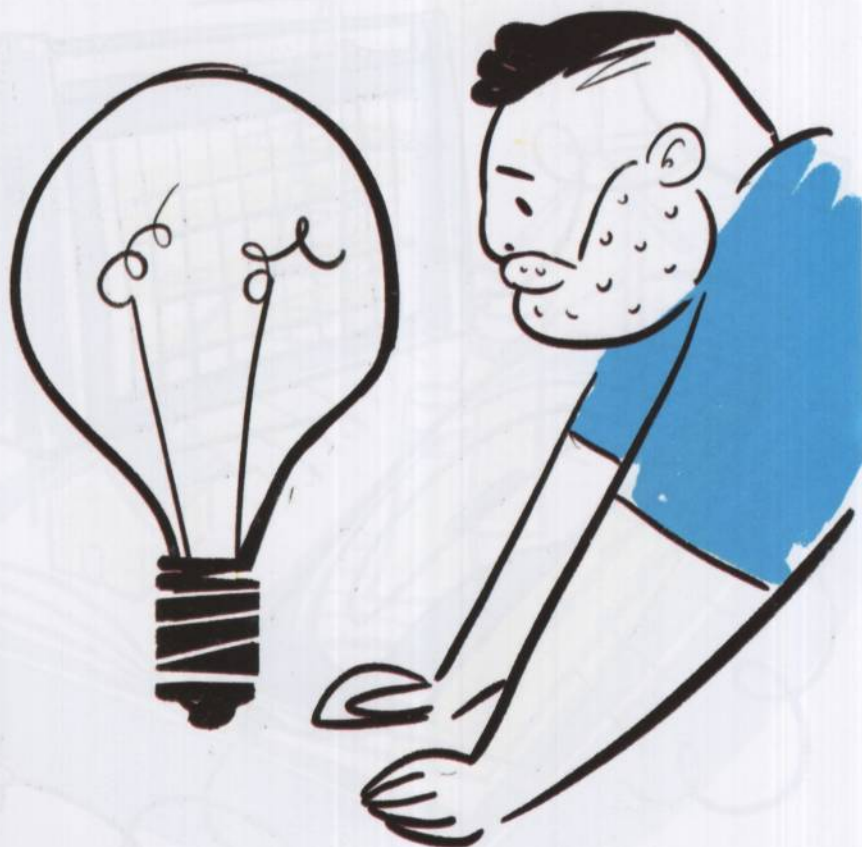
– Жарык өзү жок болсо, аны өчүрүп эмне? – дедим, ызаланып. Атам мени тамашалап жатат го деп ойлоп кеттим.

– Жок, балам, үйгө киргенде ажыраткычтарды бассаң, бөлмөдө электр жарыгы жарк этип күйөт. Эгер электр кубаттуулугу үзүлүп, кайра берилгенде, өтө күчтүү болуп келиши мүмкүн. Ошондо лампочка тарс жарылып кетиши мүмкүн. Анткени ал ашыкча токту көтөрө албайт.

Жада калса токко туташып турган муздаткыч да, телевизор да күйүп кетиши ыктымал. Ошондуктан аларды да ток булагынан ажыратып койсо болот.

- Вольфрам жипчелери деген эмне?
- Лампочканы кармап көрдүң беле?
- Ооба, сүрөт сабагында аны маңдайыма коюп алып, сүрөтүн да тарткам.
- Ошондо эмнени тарттың эле?
- Лампочканы жана анын ичиндеги ичке майда зымдарын да тарткам.
- Ошол ичке зымдары – вольфрам жипчелери. Ток аябай күчтүү келгенде, үзүлүп кетет.

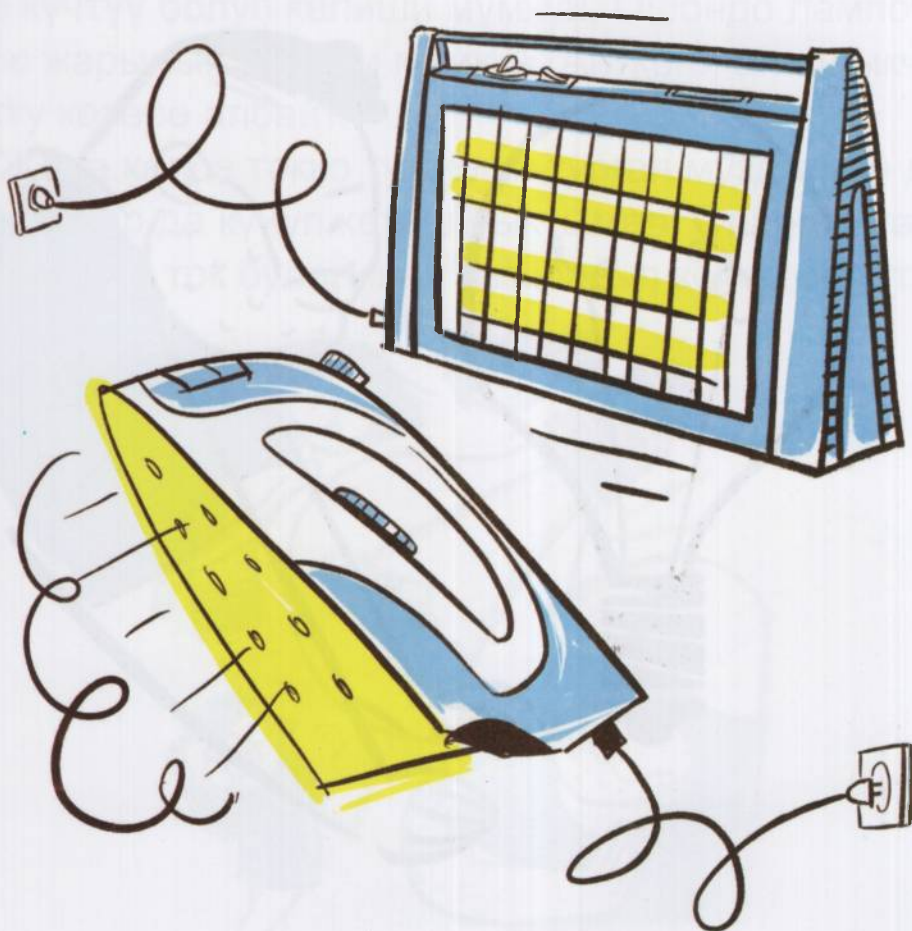

– Ата, анда үтүк, электр мештери кантип ысыйт?
– деп кызыга түштүм.

– Алар үчүн ушундай эле вольфрам зымдары
жоонураак жасалат.

– Анда эмнеге үтүк, электр мештери да бизге
лампочка сыяктуу жарык бербейт?

– Электр жагын жакшы билүү үчүн китептерди
көп оку! – деди атам.

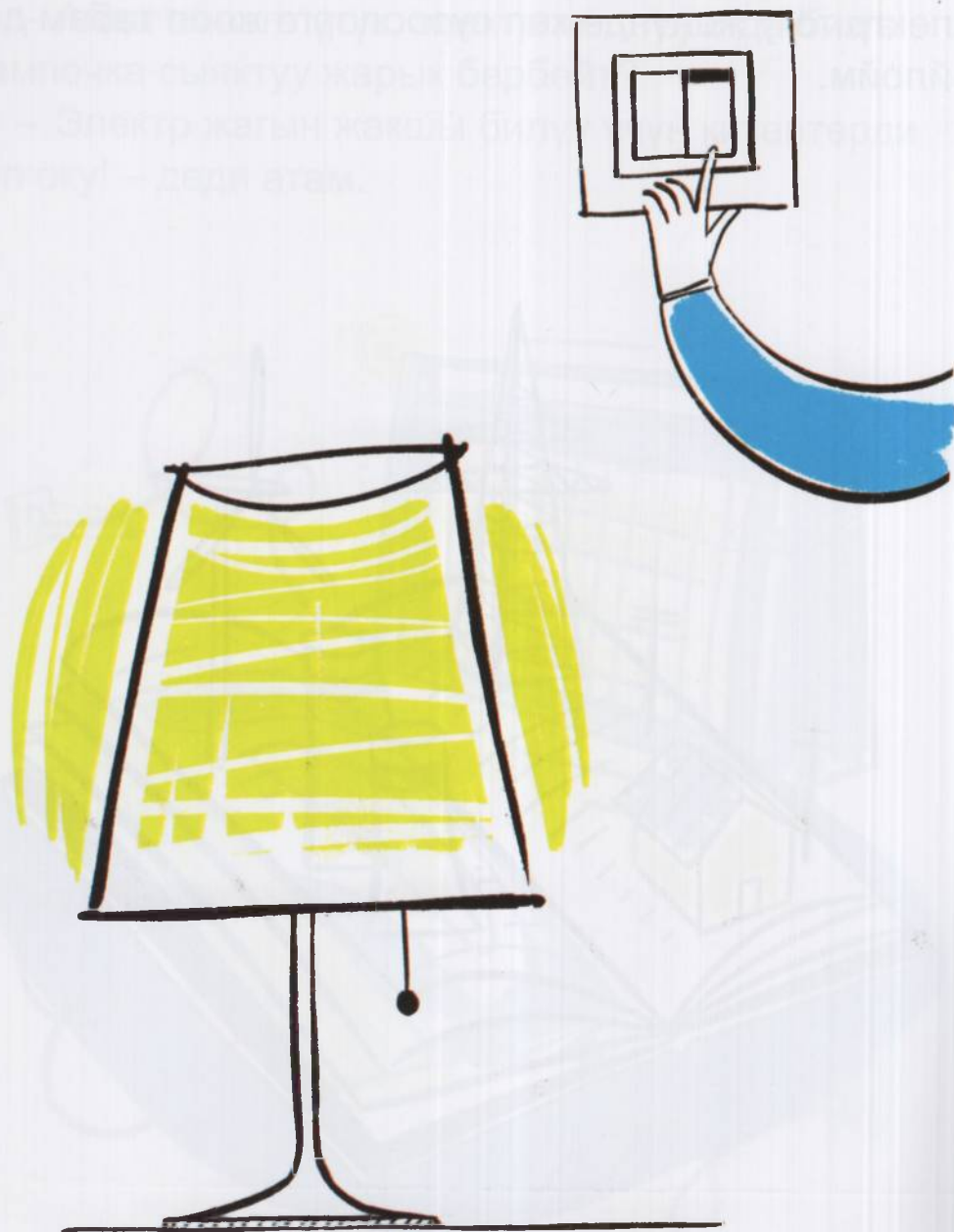

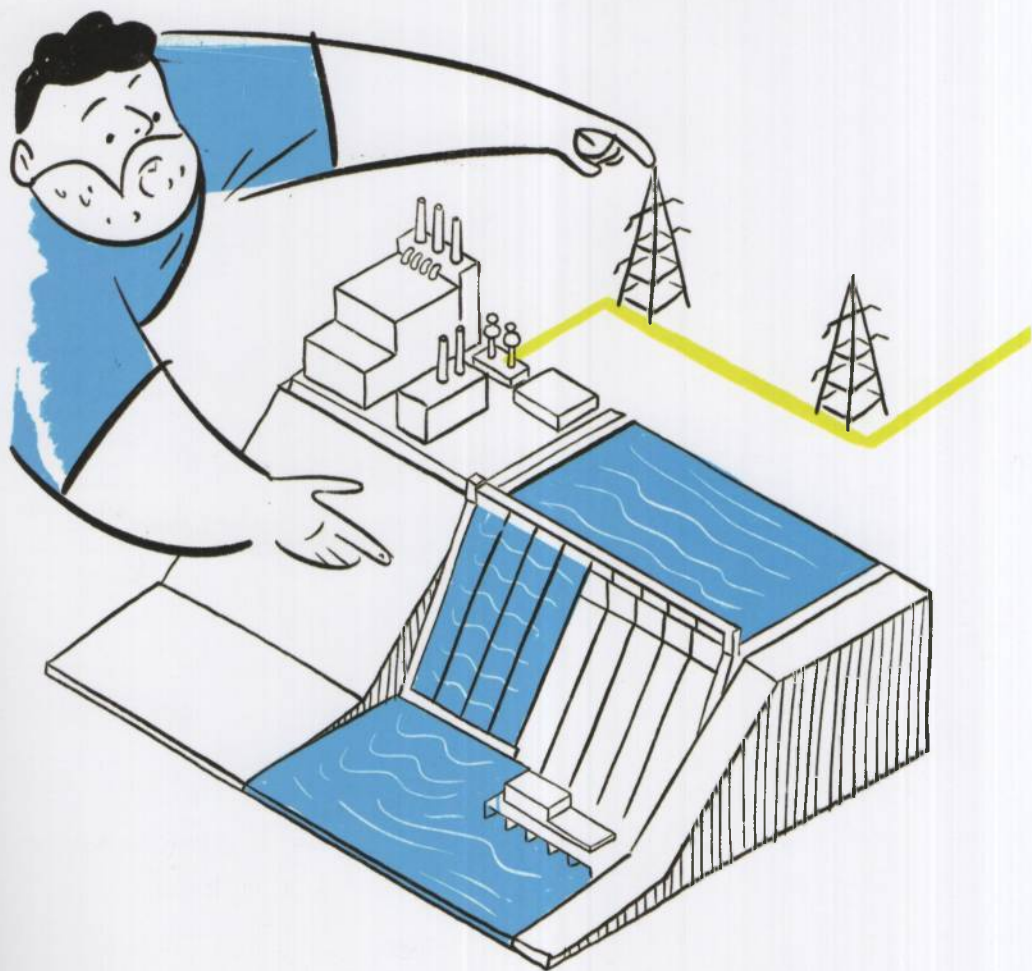
Мен футболист болгум келчү. Бирок атам экөөбүз электр тогу жөнүндө баарлашкандан кийин, оюм өзгөрдү.

Көп нерселерге кызыга баштадым. Чоңойгондо электр тогу жөнүндө көп суроолорго жооп табам деп ойлойм.

Ошол күндөн тартып, жарык өчүп калган учурда ажыраткычты басып коюп жүрчү болдум.

Басуура 18.10.2023-ж. кол коюлду.
Каттадын форматы 70x100 V^{mm}
Көпөмү 1 басма табак.
Нускасы 4705 данан.

Жаңы Кыргыз Республикасында басылды.

Ошол күндөн тартып, жарык сөмүл калган үчүрдө
алырагымын баары кекти жазуу болдум.

Басууга 18.10.2023-ж. кол коюлду.

Кагаздын форматы 70x100 $\frac{1}{16}$.

Көлөмү 1 басма табак.

Нускасы 4705 даана.

ЖЧК «Глобал Принт» басмаканасында басылды.

21.60

Введение	1
1. Общие сведения	2
2. Описание	3
3. Технические характеристики	4
4. Требования к эксплуатации	5
5. Порядок эксплуатации	6
6. Техническое обслуживание	7
7. Ремонт	8
8. Гарантийные обязательства	9
9. Контактная информация	10

РБДЮ

36345 б/ф

USAID
АМЕРИКАНЫН ЭЛИНЕН

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ

Бул басылма АКШнын эл аралык өнүктүрүү боюнча агенттиги (USAID) аркылуу көрсөтүлгөн Америка элинин колдоосу менен түзүлдү. Басылманын мазмуну USAIDдин же АКШ Өкмөтүнүн пикирин милдеттүү түрдө чагылдырбайт.

Автор
Марлэн Матназаров

Сүрөтчү
Эльнур Исаков

1-класс	1.1 деңгээли
	1.2 деңгээли
	1.3 деңгээли
2-класс	2.1 деңгээли
	2.2 деңгээли
3-класс	3.1 деңгээли
	3.2 деңгээли
4-класс	4.1 деңгээли
	4.2 деңгээли

Бул жана башка электрондук китептерди
QR-код аркылуу окусаңыз болот.

ЖЧК «Глобал Принт» басмаканасында басылды.
Нускасы: 4705 даана.